

Vekstfri utvikling i Norge?

Svein-Magne Gjessing

01.11.2023

Includes årskonferanse 2023:

Begrepet nedvekst i praksis

Disposisjon

1. Nettverk for vekstfri utvikling
2. «Degrowth» i en videre betydning – noe annet enn «nedvekst»
3. Konklusjoner og responser

Hvordan kan vi organisere oss annerledes i et vekstfritt samfunn?

Norsk nettverk for vekstfri utvikling (Vekstfri Norge / Degrowth Norway)

Samler forskere, politikere, praktikere, aktivister, ...

...med andre ord åpent for alle som er inspirert av vekstfri-bevegelsen

Nordic Network for Postgrowth Research (Postgrowth Nordics)

For de som ønsker å bidra til forskning på vekstfri utvikling i en nordisk kontekst (Island, Finland, Sverige, Danmark og Norge)

Formål for Vekstfri Norge:

«Vekstfri Norge» er et nettverk inspirert av den internasjonale vekstfri-bevegelsen (the degrowth movement). Vi mener det er behov for gjennomgripende politiske og økonomiske endringer for å frigjøre oss fra kapitalismen og den rådende vekst-ideologien. Det er klart at den overhengende klima- og naturkrisen ikke kan løses innenfor et samfunnssystem basert på evig vekst. Samtidig skaper vekst-ideologien en rekke sosiale problemer.

Nettverkets overordnede mål er å bidra til en vekstfri utvikling i Norge, dvs. en utvikling som prioriterer livskvalitet for alle og som tilrettelegger for gode liv med enkle midler. En slik utvikling må baseres på verdier som rettferdighet, solidaritet, nøysomhet og respekt for alt liv. Vi samarbeider om å fremme alternative ideer og konkrete politikkforslag til hvordan samfunnet kan organiseres etter slike verdier og prinsipper.

«Vekstfri Norge» skal bidra til deltakende demokratisk debatt om hva slags framtid vi ønsker oss, hvordan endringer kan finne sted, og hvordan de kan skje på en måte som respekterer både natur og mennesker.

Organisasjonsmåte

Nettverk for personer, uten formell registrering av enhet i Brønnøysundregistrene

Nettverket har en koordineringsgruppe, inntil videre bestående av initiativtakerne:
Tone Smith, Bjørn Inge Melås, Eirik Magnus Fuglestad, og Svein-Magne Gjessing

Et prinsipp om selvorganisering; arbeidsgrupper genereres ut fra interesse

Hver enkelt tar ansvar for sine egne aktiviteter og handlinger i nettverket

Koordineringsgruppa Vekstfri Norge

Bjørn Inge

Eirik Magnus

Tone

Svein-Magne

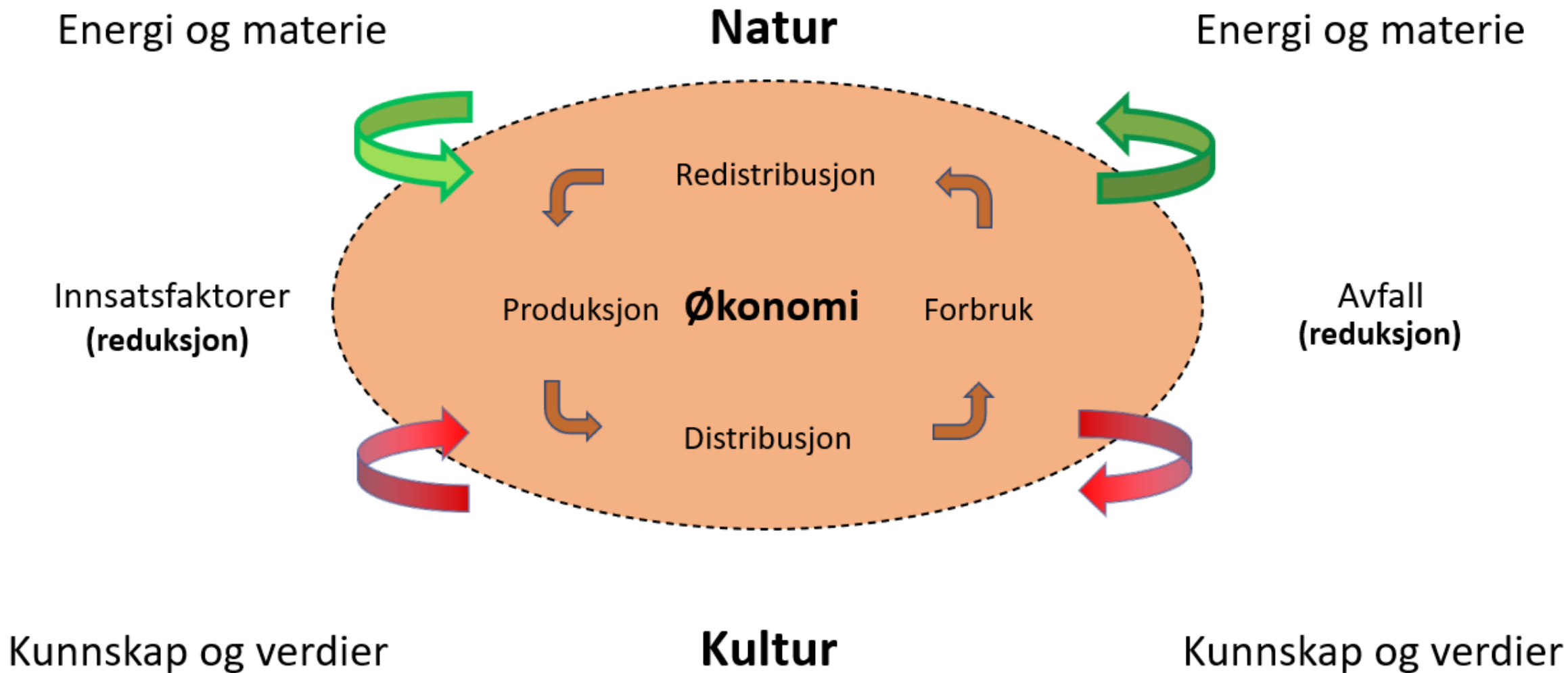
Hva jobber vi med i nettverket?

- Et nettsted som kan samle nettverket: www.vekstfri.no
- Seminar på Stortinget i 2024
- Den 18. konferansen til den internasjonale foreningen for økologisk økonomi, som skal arrangeres i Oslo i 2025
- Språk og litteratur om vekstfri utvikling på norsk
- Koordinert samarbeid med «Postgrowth Nordics»
- Generelt og konkret samarbeid om alt som ligger til formålet...
...dette er ikke uttømmende.

Vekstfri konseptet (degrowth) i en videre betydning

- Handler ikke bare om en reduksjon i forbruk av energi og materie
- Det handler om en radikalt annerledes måte å organisere våre samfunn, som ikke er avhengig av vekst (økonomisk og mentalt)
- Deling, enkelhet, samvær, omsorg, allmenninger og fellesskap (ta tilbake gamle og skape nye), håndverk framfor industri – eksempler fra et vekstfritt samfunn
- En metabolisme med en annen struktur, som tjener nye funksjoner
- Altså, ikke mindre av det samme, som fremdeles vil måtte skape resesjoner og forsterke f.eks. sosiale-, klima-, og miljøproblemer

Kretsløpsmodellen / kretsløpsøkonomi

A man with short, wavy white hair and a light blue button-down shirt is shown from the chest up. He has a serious expression and is looking slightly to the right of the camera. The background is dark and out of focus.

Hvorfor sier han dette?

Har Øystein Dørum rett i det han sier her?

-Nei, medisinen er som alltid, at vi må ha flest mulig inn i lønnsomme, produktive jobber.

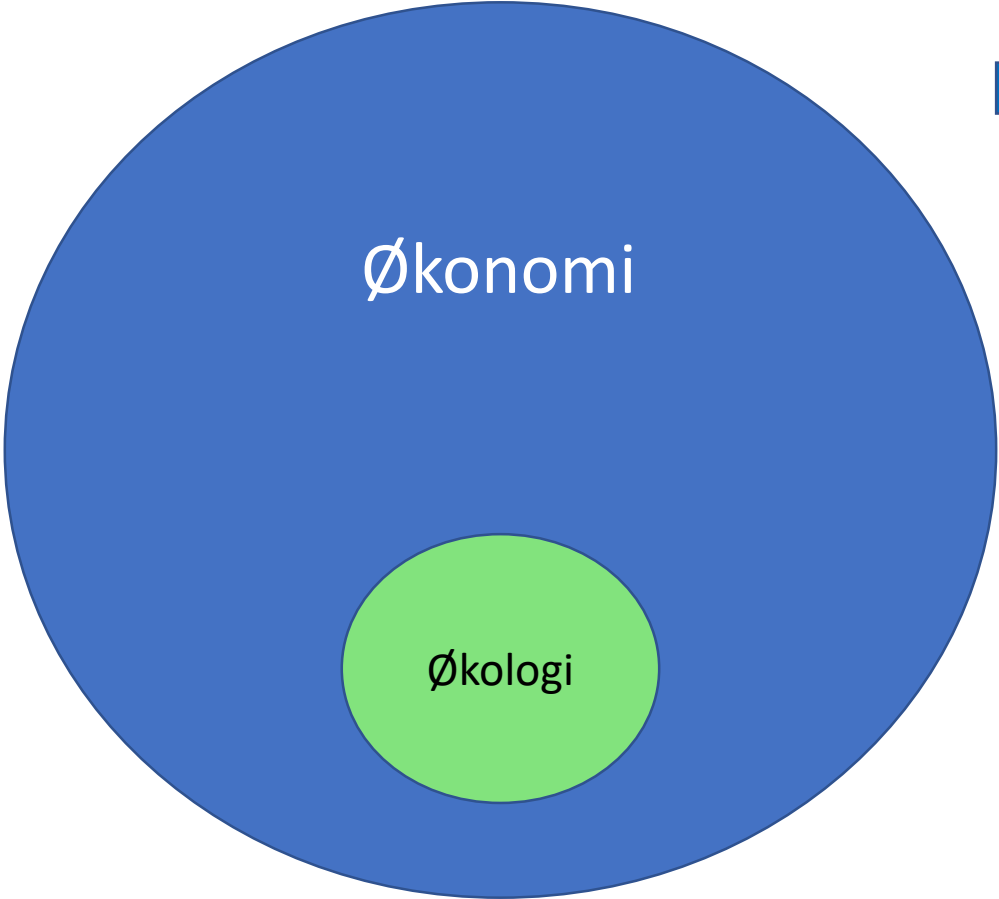
Arbeid og kapital i et vekstfritt samfunn

- Behov for kritikk av arbeid som mål i seg selv
- Behov for endringer i pengesystemet (og den private eiendomsretten)

Hvilke spørsmål bør vi stille?

- Hvordan endre forståelsen av dualisme i samfunnet?
- Hvordan legge til rette for økonomiske systemer uten vekst?
- Hvordan bør vi måle samfunnsutvikling – og hvorfor skal vi måle hva?
- Hvordan kan vi planlegge politisk, i stedet for å tenke gjennom markeder?

Mekanisk virkelighetsforståelse

Organisk virkelighetsforståelse

Kilde: Ove Jakobsen, Nord universitet – Senter for økologisk økonomi og etikk

Beyond
Money
A Post-
Capitalist
Strategy
Anitra
Nelson

With Beyond Money, she may well have rewritten the thought-provoking aphorism ‘it is easier to imagine the end of the world than to imagine the end of capitalism’ – instead encouraging us to ponder why ‘it is easier to imagine the end of the world than the end of money’. - Leslie Sklair – LSE Department of Sociology

Hentet 30.10.2023 fra: <https://blogs.lse.ac.uk/usappblog/2022/05/01/book-review-beyond-money-a-postcapitalist-strategy-by-anitra-nelson/>

Veier til post-kapitalistiske framtider (noen stikkord)

tenke systemisk – biologisk, kognitivt, sosialt, økologisk

selvforsyning

kultur

mindre lønnsarbeid

avslutte matsvinn

kooperativer

reduisert arbeidstid

arbeidsdeling

anti-utilitarisme

grunnleggende behov

basisinntekt

økosamfunn

fjerne reklame

skalere ned økologisk destruktive industrier

maksimumsinntekt

spiritualitet/åndelig kontemplasjon

endre pengesystemet

fornybar energi

autonomi

håndverk

avslutte planlagt foreldelse av produkter

kunst

avkommodifisere fellesgoder og liv

fra konkurranse til samarbeid

fra eierskap/eiendomsrett til bruksrett/bruksverdi

Konklusjoner og responser

- Begrepet «nedvekst» i praksis, betyr **vekstfri utvikling i Norge**
- Politikk og arbeidsliv vil se helt annerledes ut i et vekstfritt samfunn
- Slike gjennomgripende endringer går langt utover forvaltningsnivået
- Det må politiske endringer til på nasjonalt og globalt nivå
- Kommuner og fylkeskommuner bør samarbeide med nasjonale politikere, for å endre underliggende strukturer og institusjoner – være tydelig om dette behovet
- Maktforhold og autonomi er avgjørende i systemiske analyser / mulige responser

In search of lost time: the rise and fall of limits to growth in international sustainability policy

Erik Gómez-Baggethun^{1,2} · José Manuel Naredo³

Received: 9 February 2015 / Accepted: 28 April 2015
© Springer Japan 2015

Abstract International environmental policy has failed to reverse climate change, resource depletion and the generalized decline of biodiversity and ecological life support systems. This paper traces economic roots of current environmental problems and examines the evolution of sustainability policy since the publication of Club of Rome's report *Limits to growth* and the celebration of the first Earth summit in Stockholm in 1972 to the publication of UNEP's *Green economy* report and the celebration of the last Earth summit in Rio 2012. Our emphasis is on the evolving framing of the relations between growth and the environment and the role of markets and states in the sustainability policy agenda. We review influential policy documents and Earth summit declarations since the early 1970s. Three major changes are identified in international sustainability discourse: (1) an analytical shift from a notion of growth versus the environment to a notion of growth *for* the environment, (2) a shift in focus from direct public regulation to market-based instruments, and (3) a shift from a political to a technocratic discourse. We note that attempts in sustainability policy to address the conflict between growth and the environment have pulled back severely since the 1970s and discuss the observed patterns of change in

relation to changes in the balance of political and ideological forces. We conclude summarizing main insights from the review and discussing perspectives of the sustainability debate on growth and the environment.

Keywords Earth summits · Ecodevelopment · Economic growth · Green economy · Market-based instruments · Sustainable development · Planetary boundaries

Introduction

After four decades of international environmental policy and governance more than 60 % of ecological life support systems are declining worldwide (MA 2005), biodiversity loss remains unabated (Butchard et al. 2010), global consumption of energy and materials keeps rising (Krausmann et al. 2009), CO₂ concentrations have surpassed 400 ppm (IPCC 2013), and rising costs of inaction are expected from climate change (Stern 2006) and biodiversity loss (TEEB 2010). Rockström et al. (2009) research on planetary boundaries concludes that human pressure on the biosphere has reached a stage where large-scale environmental disruption can no longer be excluded and Ehrlich et al. (2012) note that humanity has never been moving faster nor further from sustainability than now.

It may seem paradoxical that environmental decline

Critiques of work: The radical roots of degrowth

Maja Hoffmann¹, Maro Pantazidou², Tone Smith³

¹ Vienna University of Economics and Business

² University of York

³ Degrowth Norway, Rethinking Economics Norway

Preprint version, forthcoming as:

Hoffmann, M., Pantazidou, M., & Smith, T. (2023). Critiques of work: The radical roots of degrowth. In L. Eastwood & K. Heron (Eds.), *De Gruyter Handbook of Degrowth: Propositions and Prospects*. Berlin: De Gruyter.

Abstract

Critiques of work are at the roots of degrowth. Early degrowth pioneers, in particular Gorz and Illich as well as the French *décroissance* tradition, placed considerable emphasis on overcoming the centrality of work in the organisation of society. However, more recent degrowth authors have largely been inconsistent or conflicting in the stance they take towards work. This contribution traces the development of degrowth thought with regard to work and critiques of work, from its roots in the 1970s up until the present. It finds that at large, current degrowth debates do not embrace their postwork roots or engage with the postwork literature that has re-emerged over the last decade. At the same time, work is a prominent topic on the degrowth agenda and despite its contradictions, degrowth remains open for critical work scholarship. For future degrowth debates, we argue that the perspectives of critiques of work and critiques of growth are natural allies and that a genuinely critical and radical degrowth debate should again adopt a clearer stance towards work. From engaging once more with postwork perspectives, degrowth could gain a more profound analysis of the unsustainable status-quo and renewed momentum as a much-needed corrective in sustainability debates.

Handled by Iago Otero, IRI THESys, Humboldt-Universität zu Berlin, Germany, and Research & Degrowth, Spain.

Hentet 30.10.2023 fra: https://www.degrowth.org/wp-content/uploads/2015/07/GOMEZ-NAREDO-In-search-of-lost-time_G%C3%B3mez-Baggethun-and-Naredo-2015.pdf

Hentet 30.10.2023 fra: <https://osf.io/preprints/socarxiv/m9q2s/>

Contents lists available at [ScienceDirect](https://www.sciencedirect.com)

Ecological Economics

journal homepage: www.elsevier.com/locate/ecocon

Towards a critical understanding of work in ecological economics: A postwork perspective

Stefanie Gerold^{a,*}, Maja Hoffmann^b, Ernest Aigner^b

^a *Institute of Philosophy and Social Sciences, Brandenburg University of Technology Cottbus-Senftenberg, Erich-Weinert-Straße 1, Cottbus, Germany*

^b *Department of Socioeconomics, Vienna University of Economics and Business, Welthandelsplatz 1/D4, Vienna, Austria*

ARTICLE INFO

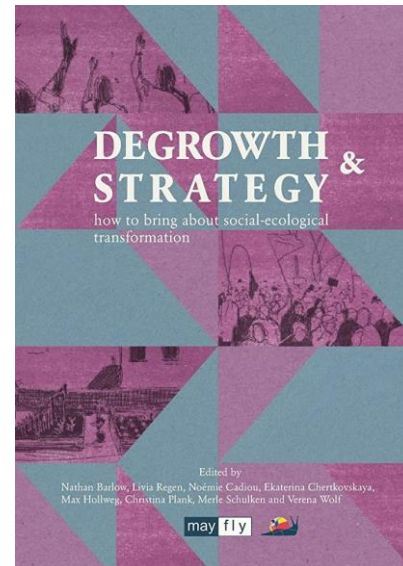
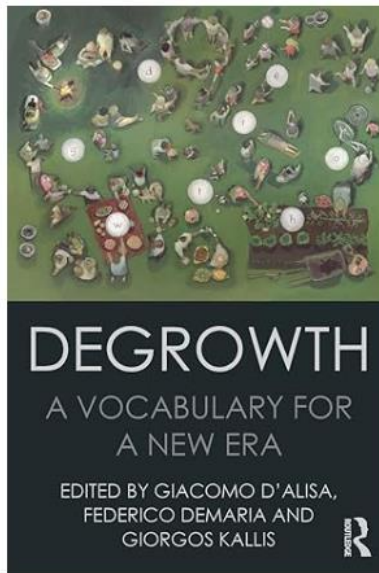
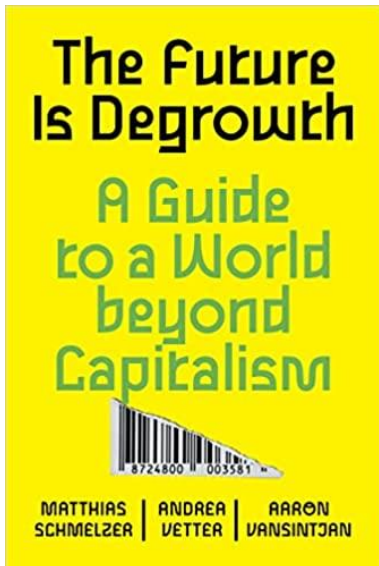
Keywords:

Work
Employment
Postwork
Critique of work
Ecological economics
Sustainability
Social-ecological transformation

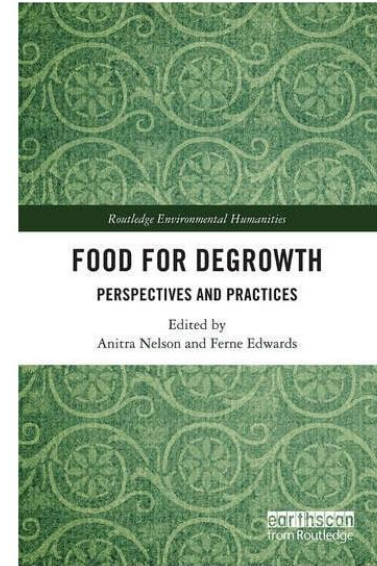
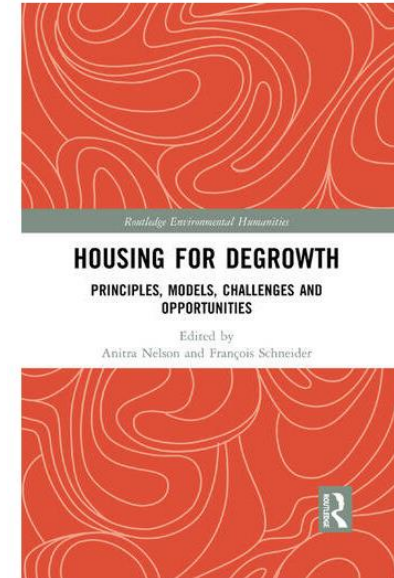
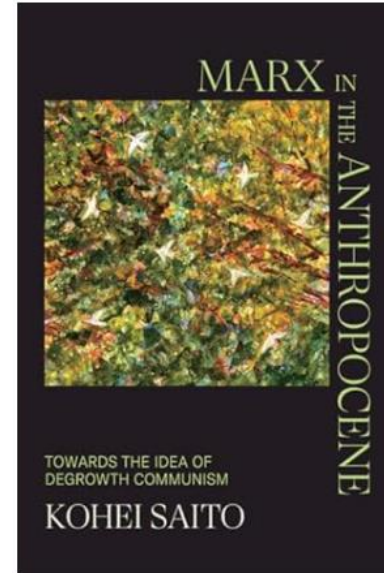
ABSTRACT

In this paper we critically assess common perceptions of work to inform current debates on work in ecological economics. Work is usually conceived as (1) a productive activity (2) that satisfies consumer demand, (3) is conducive to health and well-being, and (4) ensures social inclusion and personal development. Drawing on the burgeoning literature of postwork or critiques of work, we argue that work may rather be understood as a biophysically intense, consumption-causing, heteronomous institution with ambivalent health impacts that stabilises societies in environmentally and socially unsustainable ways. Therefore, work should be radically reduced and organised differently so that it is no longer the main mechanism for livelihood provisioning and social inclusion. Based on our fourfold critique of work developed in this paper, we sketch out a postwork research agenda for ecological economics.

Bokanbefalinger

<https://www.degrowthstrategy.org/>

Ønsker du å delta aktivt i nettverket?

Norsk nettverk for vekstfri utvikling (Vekstfri Norge):

<https://vekstfri.no>

Nordic Network for Postgrowth Research (Postgrowth Nordics)

<https://gaggle.email/join/postgrowth.nordics@gaggle.email>